№ 32.

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 19. *KWIETNIA ROKU* 1799. *w PIĄTEK.*

z Wiednia dnia 10. *Kwietnia.*

Cesarzowa Jmć na dniu wczorayſzym po południu o samey godzinie w pół do piątey z powszechną całego dworu, miaſta i wszyſtkich wiernych poddanych radością powiła szczęśliwie ſyna — Arcy-Xiąże *Jozef* Palatyn *Węgierſki* przybył tu na dniu 7. w naylepſzym zdrowiu z *Peterzburga.*

Gazeta *Insprucka* donosi pod dniem 28. Marca, iż udało ſię w prawdzie Generałowi *Laudon* przebić ſię pod *Burgeis* z resztą woyſka swego przez kolumny nieprzyiacielſkie, lecz całe niebespieczeńſtwo nie zoſtało tym sposobem oddalone, oyczyzna wymaga ieszcze wsparcia od pospolitego ruszenia. Urzędowe iednak rapporta z *Landeck* dodaią, iż ſtanowiſko *Finſtermünz* na dniu 30. Marca zoſtało od nieprzyiaciela opuſzczone, a od woyſk Cesarſkich ścigaiących go zaięte. Taż gazeta donosi rapport brygadyera hrabiego de *Nobili* z *Pſunds* pod dniem 31 Marca, podług ktorego nieprzyiaciel dniem wprzod z swoich ſtanowiſk pod *Schalkl* i *Finſtermünz* wypędzony zoſtał, cofaiąc ſię częścią przez *Novella Steig*, częścią przez *Nauders.* Z odległeyszych okolic zwołane pospolite ruszenie ieſt rospuszczone, lecz bliższe pozoſtało, odeſłane wraz z kilku kompaniami ſtrzelcow do *Nauders* do osadzenia tey okolicy, która podług rapportu tamteyszego gubernarora od nieprzyiaciela na dniu 30. Marca, oswobodzoną zoſtała.

Liſt z *Landeck* pod dniem 1. Kwietnia wyraża co naſtępuie. „Z prawdziwą radością spieszę ſię donieść wiadomość, iż kommunikacya między korpusem w kraiach wyższego brzegu *Inn* ſtoiącym, i korpusem Generała *Bellegarde* w *Vinschgau* przez nagłe na dniu 30. w nocy cofnienie ſię nieprzyiaciela, szczęśliwie przywroconą zoſtała. Wczoray iak nayraniey korpus wspomnionego Generała *Bellegarde* puściło ſię w drogę dla attakowania nieprzyiaciela, lecz iuż go nie zaſtało, gdyż cofnął ſię spiesznie zapaliwszy dla pokrycia retyrady mieysca *Mals*, *Glurns* i *Schluderns.*

Arcy-Xiąże *Karol* wydał naſtępuiącą do mieszkańcow *Helwecyi* proklamacyą. „Po otrzymanych 2ch zwycięztwach nad armią *Francuzką*, która bez wypowiedzenia woyny ze wszyſtkich ſtanowiſk swoich wyruszywszy, rospoczęła wszędzie przeciw nam kroki nieprzyiacielſkie i attaki; zoſtaiące pod rozkazami memi woyſka zbliżaią ſię do ziemi *Szwaycarſkiey*, nie dla prowadzenia woyny z przyiaznemi ku sobie *Szwaycarami*, lecz dla ścigania wspolnego nieprzyiaciela, przeciw któremu wy ſami za waszą wolność i niepodległość tak odważnie walczyliście, a ktorego iedynie tylko przemagaiąca ſiła zdolna była wtrącić was w to nieszczęsliwe położenie, w ktorym niechęć waszą głośno obiawiliście. W liczbie śrzodkow przedſięwziętych do poſtawienia was w tym ſtanie podległości, użyty także był i ten, iż chciano wmowić w was i przekonać o zamiarach Dworu Cesarſkiego dążących do podziału i innych przeciw *Szwaycaryi* nieprzyiaznych zamachow. Nieprzyiaciele ſtaraią ſię ieszcze dotąd przerażać was trwogą wszelkich od armiy Cesarſkiey uciążeń i rabunkow. Z tych powodow czuię ſię bydź obowiązanym ogłoſić nayuroczyściey wszyſtkim *Szwaycarom*, iż chęci Cesarza Jmci ſtatecznie dążą do tego, aby ſtosownie do zapewnień danych przez niego ziednoczonym Kantonom *Szwaycarſkim* zachowania ſtatecznie w każdey okoliczności przyiacielſkich i dobre ſomſiedztwo okazuiących uczuciow, dowieść im, iż teraz pragnie utrzymać w sposobie nayſkutecznieyszym dawne przyiacielſkie związki, nie maiąc innego zamiaru iak przyłożyć ſię na mocy dobrego somſiedztwa do tego, aby *Szwaycarya* przy swoiey niepodległości, całości, wolności, prawach i poſſeſſyach bez wszelkiego naruſzenia zachowaną zoſtała. Z tych względow spodziewam ſię, iż woyſka pod rozkazami memi będące (które w tym iedynie czyſtym i uroczyście ogłoszonym zamiarze, przywiedzione są dla wspolnego beſpieczeńſtwa zbliżyć ſię do ziemi *Szwaycarſkiey*) iż mowię też woyſka u wszyſtkich dobrze myślących i dbałych o dobro oyczyzny swoiey Kantonow, znaydą przyiacielſkie przyięcie i wsparcie, i *że* lud *Szwaycarſki* iak nayſtarowniey wszyſtkiemu zapobiegać będzie, przez coby klęſki woyny powiększone bydź mogły. Pomiędzy wielu pomyślnemi ſkutkami ktore spłyną dla *Szwaycaryi* z takowego poſtępowania, wyniknie i ten, iż śrzodki użyte przez nieprzyiaciela do wytłoczenia z niey wszelkich uciążliwości zniszczone zoſtaną, a dawne związki ſtosowne do handlu między *Niemcami* i *Szwaycaryą* prowadzonego przywrocone nazad będą.— *Dnia* 30. *Marca* 1799.

Nadzwyczayny Dodatek do Gazety Dworſkiey pod dniem 6, *Kwietnia wyszłey, donosi co naſtępuie:* F. M. L. *Kray* przyſłał tu kuryera z wiadomością, iż nieprzyiaciel odparlszy na dniu 30. Marca z ſtanowiſka *Poſtrengo* pod *Weroną* ſtoiące korpus F. M. L. *Keim*, przeszedł z całą dywizyą Generał *Serrurier* rzekę *Adygę*, odpędził wſzyſtkie szeregi forpocztow naszych aż o pół godziny drogi od *Werony*, i uſiłował z iedną kolumną infanteryi wedrzeć ſię na górę, o którą ſię nasze prawe ſkrzydło opierało, co gdyby dokazał, mogłby był allarmować znacznieyszą część armij na gościńcu do *Vincencyi* prowadzącym rozłozoną obozem. W tak niebespiecznym położeniu, F. M. L. *Kray* rozkazał dywizyi F. M L. *Frölich* uderzyć na nieprzyiaciela. Dywizya ta muſiała wprzod przez miaſto przechodzić, i ledwo we dwie godziny ſtaneła na mieyscu swego przeznaczenia. Za nadeyściem iednak, rospoczeła attak w trzech kolumnach, z których kazda zwyciężyła. Pomimo przemagaiącey ſiły nieprzyiaciela, i uporczywey jego obrony, zoſtał on ze wſzyſtkich ſtron porażony i na trzy godziny drogi odpędzony. Z taką zaś ſzybkością był òn na moście natarty, iż z obawy naszego w tymże samym momencie przeyścia, sam iak nayspieszniey wyższą część moſtu zepsuł, zoſtawiwſzy resztę swoiey kolumny na lewym brzegu *Adygi*, z którey iedna część doſtała ſię w ręce nasze, druga zaś ſzukaiąca schronienia w górach *Tyrolſkich*, zapewne także schwytaną zoſtanie. Waleczne woyſka nasze pomimo mocnego ognia armatnego z gorzyſtych brzegow tamteyszych wychodzącego, przypuściły równie ſzturm do drugiego moſtu. Przez takowe to szczęśliwe ſkutki, zamiary nieprzyiaciela zniszczone zoſtały, zamiary te dążyły do tego, aby po zaięciu wzgorkow za *Weroną* leżących, przeyść *Adygę* pod *Ronko*, okrążyć nasze ſkrzydła, i przymuſić ie do cofnienia przez *Vicencyą*, a tym samym *Weronę* i *Legnago* odſłoniwszy, szturmem ie zdobyć. W tey potyczce podług rapportu F. M. L. *Kray*, okazali męztwo swoie mianowicie F. M. L. *Frölich* i Generałowie *Lautermann*, *Elsnitz* i *Gottesheim.* Strata nieprzyiaciela ieſt znaczna, a liczba zaiętego niewolnika wynoſiła przy odeyściu kuryera do 1000. ludzi, między ktoremi było wielu officerow. Z naszey ſtrony ſtrata ieſt bardzo mierna."

Nigdy prywatna osoba nie odebrała od publiczności *Wiedeńſkiey* takich honorow i tyle dowodow ſzacunku, ile Feldmarszałek *Suwarow.* Ten generał, ktòremu wszyſtkie obroty woyſk *Auſtryackich* i *Roſſyiſkich* we *Włoſzech* są teraz powierzonemi, puścił ſię na *Gratz* w tamte ſtrony. Ma przy ſwoim boku wielu officerow, ktòrzy z nim wyiechali z *Peterzburga*, dla ſłużenia w randze adjutantow.

Oboz pod *Weroną* ſkłada ſię z 32. tyſięcy ludzi, i wkrotce będzie doprowadzony do 50. tyſięcy przez poſiłki, ktòre ſię iuż w drodze znayduią. Generał *Chatelet* przegląda wszyſtkie ſtanowiſka armii.

z Paryża dnia 2. *Kwietnia.*

Generał *Milet-Mureau* przez obięcie urzędu miniſtra woiennego zoſtawił wakuiące mieyscze, ktòre zaſtępował w Radzie woienney Dyrektoryatu Wykonawczego, mieysce to oddane teraz zoſtało Generałowi *Moreau.* Pomiędzy osobami w tey Radzie zaſiadaiącemi znayduie ſię także Generał *Darçon*, ieden z naybiegleyszych inżenierow, ktòry był wynalazcą bateryow pływaiących, tudzież Generałowie *Kelermann*, *Canclaux i Müller.*

Na ſeſſyi publiczney Dyrektoryatu dnia 30. Marca, w ktòrey ſzef batalionu *Ducos* oddawał Dyrektoryatowi ſztandary woyſkom *Auſtryackim* w kraiu *Gryzonow* zabrane, miniſter woienny w mowie ſwoiey wyraził: Klęſki woyny Obywatele Dyrektorowie, więcey ſerca waſze przerażaią, niż podchlebiaią iey pomyślności. Jęczycie nad rozlewem krwi obok zwycięztwa, i wśrzod nieſzczęść przez nie zdziałanych; ta was tylko myśl pocieſza, iż zwycięztwa te zniosą przeszkody, iakie ieszcze uporczywa zaciętość nieprzyiaciela przynoſi na chwilę ſkłonnościom waszym do pokoiu. Prezydent *Barras* w odpowiedzi ſwoiey wyraził: Nienaruszone prawidła rzetelności Rządu *Francuzkiego*, obok przeciwnego poſtępowania nieprzyiaciela, połączone z ciągłym ſzeregiem zwycięztw armiow *Francuzkich*, wszyſtkie karty dzieiow naszych napełnią. Każda bitwa, każde zwycięztwo republikanow ieſt dla nich traktatem przymierza z narodami ſobie przychylnemi.

Nasza armia *Dunaiu* ma być iuż teraz bardzo wzmocniona i dla tego wkrotce naprzod wyidzie. Mowią, iż Generał *Joubert* będzie do niey przywołanym, dowodem do tego domyſłu, ieſt wyſłany niedawno kuryer od Dyrektoryatu do tego Generała, ktòry od czasu przyiazdu ſwego z *Włoch*, żyie na łonie familii ſwoiey.— Generał *Hautpoult* zoſtał z rozkazu Generała *Jourdan* zawieszony w ſwoiey randze za to, iż polecony ſobie attak kawaleryi niedoſtatecznie i nie w ſwoim czaſie uſkutecznił. Przybył iuż do *Strazburga.*

Miniſter morſki zlecił malarzowi *Hue*, aby pędzlem ſwoim wydał potyczkę ſtoczoną między korwetą *la Bayonnaise* i fregatą *Angielſką Embuscade.*— W nowym poselſtwie Dyrektoryatu szacunek dobr narodowych przedać ſię ieszcze maiących, podany ieſt do 348. millionow. Pałac rowności (palais royal) z przyległościami ſwemi ma teraz być ſprzedanym. Cała ta ſprzedaż będzie podzielona na 10. oddziałow, oszacowana bliſko do puł dzieſiąta milliona. Kazdy oddział osobno będzie ſprzedawany, Licytacya odbywać ſię ma na dniu 20. i 28. Kwietnia.

Na dniu 1. t. m. Ob. *Lecointre* w rapporcie swoim o bankach na ſeſſyi Rady 500. wnioſł, aby Rząd ſtarał ſię mianowicie o wſpieranie bankow prywatnych i zawarowanie ich niepodległości. — Z *Piemontu* ſzacowne zbiory dzieł, kunsztow i drogich zabytkow literatury, są w drodze do *Paryża*. — Armat okrętowych w *Neapolu*, znaleziono do 3ch tyſięcy. Już niemi uzbroiono 30. ſzalup, i pracuią nad uzbroieniem rozmaitych liniowych okrętow i fregat. — Na morzu *wschodnio-indyiſkim* dały ſię widzieć dwie eſkadry *Francuzkie* z woyſkiem do wylądowania. — Podług Redaktora *Sycylijczykowie* żądali od Krola przywrocenia zupełnego dawnych praw ſwoich, Krol odmowił tey prożbie, po czym wielkie zaburzenia wszczęły ſię w *Palermie*, ktore ſkłoniły Krola do udania ſię do *Meſſiny*.

Zaięci w niewolą w kraiu *Gryzonow* i *Waltelinie* *Auſtryacy*, przybyli do *Medyolanu*. Tuteysze pisma głoszą: iż wielu z pomiędzy nich podało adreſs do Dyrektoryatu *Cisalpińſkiego*, żądaiąc aby w kraiach tey Rzpltey legion *Germanow* zoſtał formowany. — Dziennik *Przyiaciel Praw* umieścił liſt z *Ile de France*, w ktorym wyraża, iż tamteysze zgromadzenie kolonialne w związku z Kontr-Admirałem *Sercey* kazało deportować do odległych wysp osoby znane z sposobu myślenia republikanckiego. Ze wſzyſtkich woyſk *Francuzkich* niezoſtali w *Ile de France* tylko officerowie regimentu 107. i 108. w podeyrzeniu o rojalizm będący. Poſłowie *Tippo-Saiba* zabrali z sobą 600. ludzi. Cały prawie dwunaſty batalion *Paryzki* do *Batawij* odszedł, gdzie przez choroby powiększey części zoſtał zmnieyszony. Wspomniony Dziennik powſtaie mocno przeciw Kontr-Admirałowi *Sercey*. — W tych dniach zaszły tu rozmaite poiedynki, mianowicie między Ob. *Montron* dawnym ſzlachcicem, ktory ſię z wdową Xiążęcia *de Fleuri* ożenił, i Ob. *Aigrefeuil*, Ten zoſtał w ramie rannym, poiedynek zaś odbyty był z powodu peruki.

Słychać iż na granicach *Hiszpańſkich* przy *Pireneach* zbiera ſię armia *Francuzka*. — *Florencya* i *Liworno* maią iuż być przez woyſka nasze zaiętemi. — Pod *Oſtrach* na dniu 21. Adjutant Generała *Jourdan* zoſtał przy boku iego zabitym. — Inſtytut Narodowy mianował za członka swego reprezentanta *Leclerc*.

Dyrektoryat wydał wyrok znoszący armią *obserwacyiną*. — Mowią iż Generał *Bernadotte* będzie użyty iako Generał dywizyi przy armij *Dunaiu*.

Mowią tu o nowych w Miniſterium odmianach, i że Miniſter ſkarbowy ſkłada iuż swoy urząd. — Deputowani *Neapolitańscy* iuż wyiechali z *Paryża*. — W Porcie *Breſteńſkim* znayduie ſię w tym momencie 24. okręty opatrzone w żywność na ſześć mieſięcy.

Bywsi Kawalerowie *Maltańscy* ktorzy ſię znaydowali w *Antibes*, odebrali rozkaz ażeby byli w gotowości do oddalenia ſię z tego miaſta, udadzą ſię nayprzod do *Caen*; ztamtąd złączeni z innemi, odprowadzeni będą do *Perpignan*. Rząd wyznaczył im płacę żołnierſką. — Generał *Championnet* dnia 17. Marca znaydował ſię w *Turynie*.

z Amſterdamu dnia 29. Marca.

Dyrektoryat Wykonawczy *Batawſki* poſłał władzom poſtanowionym rozkaz zawieraiący w treści: Iż ponieważ wielka liczba mieszkańcow, waży ſię otwarcie pogardzać prawidłami rowności, zachowuiąc ſobie ieszcze wszelkie rodzaie tytułow, iako to Pan, Pani, Hrabia, Hrabina, etc. Zważaiąc iż podobne poſtępowanie może za sobą pociągnąć nayniebespiecznieysze ſkutki, oſłabiaiąc coraz bardziey miłość rowności, a nawet narażaiąc ią na zupełne zniszczenie, z tego powodu zabroniono ieſt pod nayſurowszemi karami używania odtąd innych tytułow, iak Obywatel i Obywatelka.

z Hagi dnia 6. Kwietnia.

Zawczoray przy brzegach naszych pod wſią *Norderwyck* o 4. ztąd mile ſłyszano kanonadę. Trwoga była nie mała, rozumiano bowiem, iż *Anglicy* wylądowali. Tym czasem przyczyną allarmu tego był schwytany przez kapra *Francuzkiego* okręt *Szwedzki*, ścigany od 2 okrętow *Angielſkich* ktore go odebrać uſiłowały. Baterye lądowe wzięły pod swoią protekcyą zdobycz pod banderą *Francuzką* będącą, i *Anglicy* przymuszeni zoſtali nakoniec odpłynąć. Zapewne okręt ten będzie oſtatnim ktoremu ſię podobny przypadek wydarzył, gdyż Dyrektoryat *Francuzki* kommunikował tu iuż dekret zalecaiący kommiſſarzom morſkim *Francuzkim*, aby takowym kaprom, ktorzy przy brzegach naszych chwytaią okręty do sprzymierzonych lub neutralnych mocarſtw należące, pozwolenie kaprowania odięte zoſtało. — Znowu na nieiaki czas ucichła pogłoſka wyiścia woyſk naszych do *Renu*. — Dyrektoryat nasz obrał sobie nową drogę do naznaczenia w ktorym czaſie ieden z członkow iego ma wyiść z pośrzod niego. Zamiaſt losowania corocznego, Dyrektoryat oznaymił zawczoray Ciału Prawodawczemu, iż losowaie odbyło ſię zarazem na całe lat 5, a ſtosownie do niego Dyrektor *van Haſſelt* w mieſiącu Sierpniu r. 1799. *van Hoof* w tymże czaſie w r. 1800, *Hoedt* w r. 1801. *van Haersolte* w r. 1802, i *Ermerins* w r. 1803 z Dyrektoryatu wyidą. — Poseł tuteyszy *Francuzki Lombard* wyiechał w tych dniach do *Amſterdamu* z miniſtrem ſkarbowym *Gogel*.

Dla zabespieczenia brzegow od napaści nieprzyiaciela rozciągnięty ieſt kordon z woyſka od *Boulogne* do *Sluys* w *Flandryi*. Generał *Cervoni* z iednym korpuſem udał ſię do lasu *Soignes* dla wytępienia reszty błąkaiących ſię buntownikow. Przed odiazdem ſwoim wydał w *Bruxelli* na dniu 19. Marca mocną proklamacyą do mieszkańcow „Biada zuchwałym, ktorzy powſtawać będą przeciw władzom poſtanowionym. Na wzor ogniſtego ſtrumienia, ſiła narodowa pochłonie ich i nie zoſtawi śladu ich ieſteſtwa. Mogąż ci bezrozumni śmiałkowie wyobrażać sobie, aby narod nie był w ſtanie utrzymania w poſłuszeńſtwie nędznych malkontentow i fanatykow. etc. etc.

z Ratyzbony dnia 31. Marca.

Dnia 15 Marca Ob. *Bacher* poſłał z *Moſkirch* Arcy-Xciu *Karolowi* naſtępuiącą proteſtacyą.

Ob: *Bacher* przez Dekret ſeymu potwierdzony od Cesarza, uznanym zoſtał za będącego w urzędowych związkach z Rzeszą. Oddalenie więc iego z *Ratyzbony* nie mogło być nakazywane, iak tylko sposobem konſtytucyinym. Na mocy tego proteſtuie ſię przeciwko gwałtownym śrzodkom użytym przez Generała kommenderuiącego armią Rzeszy, dla przymuszenia go, ażeby ſię oddalił do forpocztow *Francuzkich*.

z Strazburga dnia 31. Marca.

Liſt od iednego z Generałow armiy *Dunaiu* pod datą dnia 26. w *Weyler* pisany, zawiera w sobie, iż dnia 25. armia *Auſtryacka* przypuściła ſilny attak, ktory ſię zakończył z pożytkiem *Francuzow*, gdyż ci zoſtali Panami placu bitwy, i zabrali 4. tyſiące jeńcow. Lecz ponieważ armia *Auſtryacka* ieſt z 60 tyſięcy ludzi złożona, i codzienne ieszcze odbiera poſiłki, Generał kommenderuiący lubo zwycięzca, przedſięwziął niewyſtawiać bez potrzeby mężnych ſwoich woiownikow ktoremi dowodzi; z tego powodu usuwa ſię dla zaięcia ślakow prowadzących do czarnego lasu, lecz poſtąpi znowu naprzod ſkoro tylko odbierze przyobiecane sobie poſiłki. Wspomniona bitwa trwała ciągiem przez 13. godzin.

Dowiaduiemy ſię z nowego *Brisach*, iż tam zapowiedziano o przyprowadzeniu 2 tyſięcy jeńcow *Auſtryackich*, za ktoremi przybędzie innych 3 tyſiące. Z tych wszyſtkich 400 zabranych było w bitwie na dniu 21. a reszta w bitwach d. 24 i 25.

Dnia 2. Kwietnia.

Armia nasza zaymuie teraz pozycye *czarnego lasu*, oczekuiąc na ściągaiące ſię ze wſzech ſtron poſiłki.

Generał *Grenier* przybył do tego miaſta. Powrocił ón z *Dunkierki*, a jutro wyieżdża do armij *Dunaiu*. gdzie dowodzić będzie iedną dywizyą. — Generał *Humbert* od dnia wczorayszego znayduie ſię w *Strazburgu*; wkrotce powroci do *Oberkirch*; Woyſka zaſtępuiące *Kniebis* są pod iego kommendą. Przybyły tu dwa transporta jeńcow *Auſtryackich*, oraz wielu rannych *Francuzow*.

Dnia 4. Kwietnia.

Dnia wczorayszego przybył tu Generał kommenderuiący *Jourdan* z swemi Adjutantami; Zdrowie iego ieſt oſłabione. Rozchodzi ſię wiadomość, iż wyiedzie do *Paryża*. Generał *Ernouf* ma tymczasowo powierzoną sobie kommendę armiy *Dunaiu*.

Generał *Grenier* ktory wyiechał z *Paryża* iednym dniem po przybyciu tam Generała *Lefebvre*, miał przywieść od Dyrektoryatu ważne rozkazy, ktore natychmiaſt oddał Generałowi *Jourdan*. Dnia wczorayszego zrana Generał *Grenier* wyiechał do *Offenburga*, zkąd udać ſię ma do *Włoch* dla dowodzenia tam iedną dywizyą.

z Bawaryi dnia 15. Marca.

Nowy nasz Elektor zaciąga teraz 20. tyſięcy ludzi w *Bawaryi*, przez co woyſko iego doydzie do 35. głow. Arcy-Xiąże *Karol* przed batalią pod *Stockach* przyiechawszy do *Rieschweiler*, ſłuchał tam mszy S. i zachęcał lud o uproszenie od Boga błogoſławieńſtwa dla oręża Cesarſkiego.

z Stutgardu dnia 1. Kwietnia.

Liſt z głowney kwatery Generała *Maſſeny* w *Koirze*, w gazecie *Strazburſkiey* umieszczony, wyraża co naſtępuie: Okażę iak były fałszywe wieści, względem attaku przeciwko *Feldkirch*. Dnia 3. Germinal (23. Marca) rownie ze dniem Generał *Oudinot* uderzył na prawe ſkrzydło nieprzyiacielſkie. W tymże ſamym momencie Generał *Mesnard* attakował śrzodek i lewe ſkrzydło. Wszyſtkie poſterunki zoſtały ſpędzone i przymuszone oddalić ſię z ſtratą, aż za ſwoie reduty, gdzie ſię mocno oszańcowały. Ogień artylleryi i ręczney ſtrzelby trwał aż do wieczora. Auſtryacy chcąc korzyſtać z czasu, pomkneli ſię przeciwko nam, lecz bagnety nasze ich odparły, i gdyby nas noc niezaſkoczyła, ſtrata ich byłaby nierownie znacznieysza.

To donieſienie porównane z dawnieyszym, okazuie tylko, iż dnia 23. *Feldkirch* było ieszcze w mocy *Auſtryakow*, i że nie mogło być przez *Francuzow* zdobyte iak na dniu 24. lub 25. Dziſieysze pisma z *Stutgardu* donoszą, iż Generał *Maſſena* dnia 25. przenioſł ſwoią głowną kwaterę z *Koiry* na dolinę *Renu* naprzeciwko *Feldkirch*.

Dnia 2. Kwietnia.

Donoszą z *Tubingen*, iż dnia 30. i 31. ſłyszano mocne ſtrzelanie z armat w dolinie *Necker*, i około zrzodeł *Dunaiu*, lecz dotąd nie wiadomo iakie naſtąpiły wypadki. Zdaie ſię, iż Generał *Staray* należał do ſtoczoney bitwy; dowiedziano ſię w ſamey rzeczy, iż dnia 29. pomykał ſię przeciwko *Rothweil* i *Dornham*, i że Generał *Jardon*, ktory tego dnia przybył do *Freudenſtad* z 1300 ludzi woyſk *Belgickich*, odebrał dnia 31. rozkaz od Generała *Vandamme* znayduiącego ſię w *Schiltach*, ażeby ſię nagle udał do *Meſſingen* bliſko *Dornham*, gdzie woyſka ſtały naprzeciw ſobie, przedzielone tylko rzeką *Necker*. — Dnia 31. w *Freudenſtad* oczekiwano na Generała *St. Cyr*, ktory wyszedł z *Rothweil*.

Liſty z *Zurich* pod dniem 29. t. m. potwierdzaią, iż Generał *Maſſena* pomknął ſię do lewego ſwego ſkrzydła dla przybliżenia ſię do Generała *Jourdan*, i że przeſtaie na dawaniu odporu na granicach *Gryzonow* i *Voralberg*. Lecz prawym ſwoim ſkrzydłem wraz z armią *Włoſką* mocno naciera na zachodni *Tyrol*. Podług gazety wyſzłey w *Zurich* pod dniem 29. Prefekt tego miaſta odebrał wiadomość, iż woyſka Generała *Maſſeny* połączone z woyſkiem *Szerera* Generała kommenderuiącego we *Włoſzech* wdarłszy ſię do *Tyrolu*, zabrały 7. tyſięcy ieńcow *Auſtryackich*, i 26. armat. — Taż gazeta dodaie: *Maſſena*, ktory w tey ſtronie dał innemu Generałowi kommendę, pomyka ſię przez *Konſtancyą* ku *Szaffuzie*. — Liſty z tegoż miaſta wyrażaią, iż do *Konſtancyi* przybyła 57ma i 109ta Pułbrygada, ktora znaydowała ſię przy attaku pod *Feldkirch*.

Dnia 5. Kwietnia.

Niemamy ieszcze dokładnego rapportu o położeniu śrzodka dwoch armiow. Zdaie ſię iż prawe ſkrzydło Generała *Jourdan* cofneło ſię ku *Renowi* do *Szaffuzy* i *Walschat*, a śrzodek usuwa ſię przez *Val-d'Enfer*, i dolinę *Kinzing* na *Friburg* i *Offenburg*. Prawe ſkrzydło pod kommendą Generała *St Cyr*, zoſtaie zawsze na iednym ſtanowiſku ku dolinie *Necker*, zacząwszy od *Schiltach* aż do *Nagold*; Ten Generał znaydował ſię ieszcze dnia

wczorayszego w *Freudenſtad*; odbiera on codziennie poſiłki. Generał *Legrand* dowodzi woyſkami rozłożonemi przy *Dornſtett*, Generał *Walther* kommenderuie temi, ktòre są w *Schiltach*.

Generał *Starray* ktòry ſię połączył z prawym ſkrzydłem armij *Auſtryackiey*, ma głowne swoie korpus w *Haygerloch*, *Rosenfeld* i *Schemberg*, a swoie poſterunki w *Rothweil*, *Oberndorf* i *Sulz*. W tych dniach patrole tego korpusu pokazały ſię w *Canſtad*, *Heilbronn*, *Vahingen* etc. Jeden z tych patrolow iadący z *Heilbronn*, zatrzymał ſię przez kilka dni w *Canſtad*, a dziś puścił ſię poniżey *Necker*.

z Hanau dnia 2. Kwietnia.

Przed kilku dniami rozeszła ſię pogłoſka, iż *Francya* przez wzgląd na to co w *Ratyzbonie* i *Monachium* zaszło, będzie żądać oddalenia rezyduiących w *Frankfurcie* poſłow Cesarſkiego i Roſſyiſkiego. Na dniu wczorayszym pogłoſka ta ſprawdziła ſię. Generał *Bernadotte* poſłał tam adjutanta ſwego *Rouyer* z liſtem do burmiſtrza i Rady miaſta, ktòrego treść zawierała w ſobie: Iż w tyle armii nie można znoſić żadnego poſła Cesarſkiego i Rosſyiſkiego. Dyrektoryat z podziwieniem dowiedział ſię, iż takowych agentow ieszcze ſię dosyć w *Frankfurcie* znayduie. Używaiąc prawa odwetu, mogłby ich kazać wywieść pod konwoiem woyſkowym. Przez wzgląd iednak na miaſto, zoſtawia to do wykonania ſzlachetney Radzie iego. Żąda więc wyraznie i nie[illegible]ownie, aby wspomnieni agenci w przeciągu 24. godzin po odebraniu liſtu z miaſta *Frankfurtu* wyiechali. W przypadku przeciwnym G. *Bernadotte* sam uczyni ſatysfakcyą.

z Frankfortu dnia 2. Kwietnia.

Wczoray i dziś były tu nadzwyczayne magiſtratu naſzego poſiedzenia. Dowiedzieliśmy ſię, iż celem ich było żądanie od *Francyi* oddalenia z miaſta naszego poſłow Cesarſkiego i Roſſyiſkiego; Burmiſtrz urząd ſprawuiący udał ſię do poſła Cesarſkiego Hrabiego *de Schlik*, i ſłychać iż Hrabia iutro ztąd do *Wirtzburga* wyiedzie, rownie iak ſprawuiący intereſſa Roſſyiſkie P. *de Vukaſſowich*, ktòry wprzod do *Hanau* udać ſię ma. Baron iednak *de Simolin* dawny poseł *Roſſyiſki* w *Ratyzbonie*, ktòry tu prywatnie mieszkał, tudzież Hrabia *de Neſſelrode* i inne do obu dworow Cesarſkich przywiązane osoby ieszcze nie czynią przygotowania do odiazdu. Dziś Generał Adjutant *Francuzki*, ktòry tu przywiozł liſt Generała *Bernadotte*, odebrał na powrot odpowiedź. Gdy wspomnione osoby wyiadą z tego miaſta, nie będzie ſię trzeba obawiać o iakowe dla nas niebespieczeńſtwo.— W *Kaſſel* pod *Moguncyą* iak nayspieszniey około ſzańcow pracuią.

Generał *Jourdan* powtornym Liſtem potwierdził neutralność *Frankfortu*. — Mowią iż pewne Mocarſtwo poſłało do *Paryża* nowy plan powszechney pacyfikacyi. — Elektor *Kolońſki* wyiechał z *Ettlingen* do *Ingolſtad*, gdzie ſię teraz znayduie Arcy-Xiąże *Ferdynand*.

z Szwabij dnia 2. Kwietnia.

Generał *Humbert* przyprowadził ſześć tyſięcy woyſka do armij Generała *Jourdan*. — Generał *Ferino* ktòry ſię do *Szaffuzy* cofnął, ma zlecenie wſtrzymywać *Auſtryakow* do *Szwaycaryi* wkroczyć chcących, i ſtarać ſię utrzymać kommunikacyą z Generałem *Maſſeną*. Podług rapportow *Bazyleyſkich*, korpus *Francuzkie* miało iuż być attakowane pod *Stuhlingen* na dniu 25 lecz utrzymało ſię w swoim ſtanowiſku. — Generał *Klein* oczekiwany ieſt w *Bruchsal* z korpusem *Francuzkim* od 4ch tyſięcy ludzi, dla zapewnienia kommunikacyi między armią Generała *Jourdan* i korpusem Generała *Bernadotte*.

Mocno teraz ciekawych zatrudniaią wnioſki, czyli Generał *Jourdan* zoſtanie ſię na prawym brzegu *Renu*, lub czyli będzie przymuszonym przeprawić ſię nazad przez tę rzekę. Generał *Jourdan* miał tylko naywięcey 30. tyſięcy woyſka, gdy armia Arcy-Xcia *Karola* ſkładała ſię naymniey z 60. tyſięcy woyſka; Zdaie ſię iednak iż chce utrzymać ſię na prawym brzegu, gdyż rozkazał cofnąć wozy prowadzone dla ekwipażow armij swoiey.

Od brzegow Elby dnia 3. Kwietnia.

Dowiaduiemy ſię, iż Imperator *Roſſyiſki* ukazem swoim pod dniem 21. Marca do Senatu wydanym, rozkazał aby na wszyſtkie *Hamburſkie* w portach *Roſſyiſkich* znayduiące ſię okręty embargo włożone zoſtało, z obowiązkiem donieſienia, wiele takowych okrętow w każdym porcie znayduie ſię.

z Raſtad dnia 3. Kwietnia.

Generał *Jourdan* wyiechał dnia dziſieyszego do *Strazburga*; mowią, iż z przyczyny ſłabości zdrowia. W *Oberkirch*, *Renchen* i przyległych okolicach, znayduie ſię wielka liczba woyſk *Francuzkich*.

W kraiu *Ortenau Francuzi* nałożyli 40. tyſięcy Złł: kontrybucyi.

Deputacya Rzeszy odprawiła dziś 95tą ſeſſyą. Wydała Conclusum zawieraiące w treści, iż ſposobem Noty i podług zwyczaiu kommunikowana będzie legacyi *Francuzkiey* odpowiedź dana Deputacyi przez generalny Seym Rzeszy.

Dnia 4. Kwietnia.—Wczorayszego wieczora przechodziło przez *Lichtenau*, o 4. mile od *Raſtad*, wiele kawaleryi *Francuzkiey* ściągaiącey ſię ku *Kehl*. Dowiaduiemy ſię także, iż woyſka ktòre znaydowały ſię w *Reuchen*, *Appenweyer*, i pobliſkich mieyscach, odebrały rozkaz do marszu. Nie wiemy ieszcze nic pewnego o tych wszyſtkich poruszeniach.

Generałowie *Jourdan* i *Ernouf* przeieżdżali dnia 2. przez *Kehl* do *Strazburga*. Dnia wczorayszego udali ſię za niemi OOb. *Rudler i Vaillant*.

Dnia 5. Kwietnia.— Dnia wczorayszego miniſtrowie *Francuzcy* odebrali dwoch kuryerow, iednego od korpuſu armii oblegaiącey *Filipsburg*, drugiego z głowney kwatery z *Gegenbach*. Oſtatni przywiozł wiadomość, iż Arcy-Xiąże *Karol* attakował korpus Generała *Ferino*, ktòry formował prawe ſkrzydło armii *Francuzkiey*, w okolicach *Szafuzy*, i po ſilney bitwie zwycięztwo miało ſię przechylić na ſtronę *Auſtryakow*. Dnia wczorayszego Hr. *de Metternich* też same odebrał wiadomość.

Podług liſtow z *Kehl*, przybyło tam dnia wczorayſzego wiele artylleryi od armij G. *Jourdan*. Tegoż dnia adminiſtracye, i wielka liczba bagażow przechodziła przez *Kehl* do *Strazburga*.— Mowią, iż forpoczty *Auſtryackie* zbliżyły ſię aż do okolic *Calw*.

Dnia 6. Kwietnia.

Głowna kwatera armij *Dunaiu* ieſt teraz w *Kehl*; na dniu 4. ſtanął tam wielki park artylleryi. Część armii zdaie ſię chcieć przeyść *Ren*, w *Plittersdorf* o godzinę ztąd drogi moſt będzie poſtawionym. Generał *Jourdan* ktòry od dnia 3. t m. w *Strazburgu* znayduie ſię, ma poiechać do *Paryża*.

z Manheimu dnia 4. Kwietnia.

Gazety nasze zawieraią w ſobie naſtępuiący artykuł, ktòry im miał być kommunikowanym.

Oblężenie *Filipsburga* po wiele razy przez Generała *Bernadotte* rozpoczęte, zoſtało znowu przerwane. Trzecim przeciwnym rozkazem przybyłym od armii *Dunaiu*, odmienione ſą śrzodki, ktòre zdawały ſię wkrotce przymuſić tę twierdzę do poddania ſię *Francuzom*.

z Offenburga dnia 6. Kwietnia.

Od dwoch dni woyſka *Francuzkie* przechodzą przez nasze miaſto i iego okolice. Wczoray z rana wyszli z *Fryburga*, *Auſtryacy* mieli przybydź wieczorem do *Kenzingen*.

z Lucerny d. 30. Marca.

Dyrektoryat *Helwecki* podał na dniu wczorayszym wielkiey Radzie propozycyą wypowiedzenia woyny *Auſtryi*. Kommiſſya mianowana do roztrząśnienia tey propozycyi, była tego zdania, iż należy odłożyć na dalszy czas tę deklaracyą, a wprzod czynić potrzebne do woyny przygotowania.— Milicye *Szwaycarſkie*, ktòre ſię maią udać nad granice z ſtrony *Renu*, będą zoſtawać pod dowodztwem Generała *Keller*, podległe rozrządzeniom Generałow *Francuzkich*. Milicye z *Bazylei*, *Argau*, *Oberland*, *Zurich*, *Sentes*, *Turgowij* i *Szaffuzy*, ſą iuż w marszu. Dyrektoryat poſłał rozkaz Generałowi *Keller* do zerwania lub ſpalenia wszyſtkich moſtow na *Renie* przy granicach *Helweckich*. Generał *Nouvion* ma zaiąć *Fricktha*l i bronić moſtow *Rheifelden* i *Daufenburg*. Generał *Maſſena* udał ſię do *Konſtancyi* z licznym korpusem dla zaſłonienia granic naszych od wszelkiey napaści z tey ſtrony. Użył także nayprzyzwoitszych śraodkow do obrony kraiu *Gryzonow*. Kwatera iednak głowna armii *Francuzkiey Helwecką* zwaney, znayduie ſię zawsze w *Koirze*.— Za ponowionym żądaniem Obywatela *Perrochel*, aby utworzenie korpusu od 18. tyſięcy ludzi przyspieſzone zoſtało, wielka Rada poſtanowiła wezwać Dyrektoryat do podania planu, podług ktòrego każdy okręg byłby obowiązanym doſtarczać liczbę ludzi ſtoſowną do ſwoiey ludności.

Zaięcie *Feldkirchu* przez woyſka *Francuzkie* z wielką liczbą Magazynow, zoſtało Dyrektoryatowi naszemu na dniu 28. Marca urzędownie donieſione. —Na granicach naszych pod *Szaffuzą* trwaią nieuſtanne walki między woyſkami *Francuzkiemi* i *Auſtryackiemi*. Korpus *Auſtryackie* ktòre aż do *Stuttlingen* było wkroczyło, poniosło nie małą klęſkę od Generała *Ferino*. *Auſtryacy* odpędzeni zoſtali przez *Engen* aż do *Stockach*.— Rapport względem niektòrych odmian w konſtytucyi naszey uczynić ſię maiących, oddany zoſtał senatowi. Znayduie ſię w nim nowy artykuł zupełnie podług myśli Ob. *Sieyes* sporządzony, względem sądu *jury*, czuwaiącego nad całością konſtytucyi. Sąd ten ma ſię ſkładać z 24 członkow, obieranych przez zgromadzenia pierwiaſtkowe i osob wychodzących z trzech naywyższych władz Rzpltey.

z Bazylei dnia 31. Marca.

Rząd nasz ogłoſił naſtępuiące pismo:

„Rozkaz dzienny. — *w Głowney kwaterze w Koirze dnia 8. Germinal* (28. *Marca*) *roku 7go.* — Generał kommenderuiący spieszy ſię donieść swoim braciom woiennym o nowych pomyślnościach otrzymanych na nieprzyiacielu przez Generała *Lecourbe*, maiącego pod swoią kommendą Generałow Brygady *Deſſol*, *Loison* i *Demont*. Dnia 5. (25.) Generał *Lecourbe* uderzył na nieprzyiaciela przy moście *S. Marcina*; Generał *Deſſol* attakował go także od ſtrony *Tauffers*. Generał *Loison* wdzieraiąc ſię przez cztery godziny na góry okryte śniegiem i przepaściami, przybył w tył nieprzyiaciela, dla przecięcia mu reyterady, i wſtrzymania iego konwoiow; Generał *Demont* miał ſobie polecony attak moſtu *S. Marcina*. Nieprzyiaciel po uporczywym odporze, był zupełnie na wſzyſtkich mieyscach porażony i rozproszony; miał 300. ludzi zabitych, i 800. rannych; Zabraliśmy 7. tyſięcy ieńcow i 25. armat, oraz ammunicye, rozmaite wozy i magazyny. Nie można dosyć wychwalić czynności 35tey, 38mey, 44tey Pułbrygady, i pierwszego batalionu 76tey. Nieuſtraſzone męſtwo Grenadyerow 38mey i 76tey Pułbrygady, wiele ſię przyłożyło do pomyślnego tey bitwy ſkutku. Brygada Generała *Deſſol* złożona z 39tey i 12tey Pułbrygady, szczegolne dały dowody. Poſtępki młodych konſkrypcyinych, zaſłużyły na naywiększe pochwały; uiszczaią oni okazałe Oyczyzny nadzieie; walczą iako żołnierze przyzwyczaieni do boiu.

(podpisano) *Rheinwald Szef wyższego ſztabu armij Francuzkiey w Helwecyi.*

Dnia 5. Kwietnia.

Podany tu ieſt do wiadomości publiczney rapport Generała *Maſſeny* z kwatery głowney w *Koirze* dnia 10 Germinal (30 *Marca*)

Generał *en chef* śpieszy ſię z donieſieniem o powodzeniach swoich braci oręża we *Włoszech*. Dnia 6. Germinal (25. Marca) *Scherer* Generał *en chef* uderzył na *Auſtryakow* w swoiey pozycyi przy *Paſtringo* oszańcowanych. Mieli oni 22 redut, ktòre z naywiększą bronili odwagą; lecz po czterogodzinney krwawey bitwie, wszyſtkie ich szańce bagnetem były zdobyte. Nieprzyiaciel cofnąć ſię muſiał za *Adygę*, na ktorey zoſtawił nam dwa moſty. Liczba iego zabitych i rannych ieſt nader znaczna; cztery tyſiące niewolnika, 12 armat, i 2 chorągwie doſtały ſię w ręce Republikanow. Generałowie *Delmas* i *Dalenne* zoſtali w tey bitwie rannemi.

Na dniu wczorayszym park odwodowy Generała *Ferino* ktòry lewym ſkrzydłem armiy Generała *Jourdan* do-

wodzi, poszedł tędy do *Huningi*. *Francuzi* cofneli się z *Szaffuzy* za *Ren*, most został opuszczony, i wszelkie przygotowania poczynione były do zniszczenia go w potrzebie. General *Massena* po obeyrzeniu stanowisk, ktore *Francuzi* na lewym brzegu *Renu* za *Szaffuzą* zaieli, powrocił nazad przez *St. Galle* do armii swoiey.

Dyrektoryat *Helwecki* wydał odezwę w treści: Ze wszyscy Obywatele wezwani do obrony oyczyzny, maią ruszyć przeciw nieprzyiacielowi, a ktorzy nie staną się powolnemi temu rozkazowi, śmiercią karani będą; że każdy mieszkaniec *Szwaycaryi* lub cudzoziemiec, ktory bądź słowem, bądź uczynkiem sprzeciwi się środkom przez Dyrektoryat *Helwecki* przedsiewziętym, śmiercią karany będzie. Mundury i inne obiekta potrzebne do postawienia w postaci woienney posiłkowych 18 tysięcy ludzi, przybyły iuz do *Berny*. Gen: *Schauenbourg*, ktory się w tym mieście znayduie, przyspiesza organizacyą tego korpusu. Ponieważ arsenały *Szwaycarskie* są zupełnie prawie z broni wyprożnione, przeto z *Francyi* ma nam bydź dostawiona. Mowią, że 15000 *Francuzow* dąży przez *Besançon* dla wzmocnienia armii *Masseny*. Rozruchy ktore w kantonie *Sentis* powstały, zupełnie są iuż uśmierzone. Słychać, że znaczna siła woyska *Francuzkiego* zgromadza się w *Rheinthal* od strony *Rheineck*.

z Liworny dnia 22. Marca.

Kapitanowie statkow *Angielskich*, *Amerykańskich*, *Cesarskich*, i *Raguzańskich*, zabrali nagle wszystkie swoie sprzęty, i zarzucili kotwice w wielkim stanowisku tego portu, dla gotowości do wypłynienia na danie naypierwszego znaku z okrętu woiennego *Angielskiego*. Dnia wczorayszego przeniesiono na ten okręt wiele skrzyń ze srebrem, ktore przybyło z *Florencyi*.

Anglicy przeglądali cały brzeg *Toskanii* od wschodu aż zachodu, ażeby rozpoznać głębokość morza, w przypadku, gdyby mieli przedsiebrać wylądowanie.

Dnia 25. Marca.

Dnia wczorayszego po południu około 2000. ludzi woyska *Francuzkiego* zaieli *Liwornę*. General *Miollis* kazał natychmiast złożyć broń załodze i ochotnikom strzelcom, ogłosiwszy ich wprzod ieńcami woiennemi. Przybito także proklamacyą nakazuiącą emigrantom ustąpienie we 24ch godzinach z miasta i territorium *Liworny*. Po przybyciu *Francuzow* port natychmiast został zamkniętym. Konwoy *Angielski*, iakoteż wszystkie inne statki naładowane towarami, odcięły kotwice i udały się ku *Palermo*.

Wkroczenie *Francuzow* na territorium *Toskanij* poprzedziła proklamacya Generała kommenderuiącego *Scherer*, ktora się kończy w następuiących wyrazach: Mieszkańcy *Toskanij*, bądźcie spokoynemi, polegaycie z ufnością na zamiarach, ktore będą przedsięwziętemi na zapewnienie bespieczeństwa waszego. Rzeczpospolita *Francuzka* nie obarcza klęskami woyny, iak tylko swych nieprzyiacioł; Zaymuiąc *Toskanią*, nie ma w celu iak tylko im zapobiedz, i zapewnić obronę, oraz niepodległość swoich sprzymierzeńcow we *Włoszech*.

z Genui dnia 27. Marca.

Kapitan *Nicolo Mechelino* Liguryiczyk, przybył tu w 18. dniach z *Alexandryi*, i przywiozł następuiącą wiadomość: „Armia w dobrym znayduie się stanie. *Buonaparte* iest Panem brzegow *czerwonego morza*. Przed sześciu tygodniami udał się na czele 15. tysięcy woyska do S. Jana *Akry*, zostawiwszy 3. tysiące ludzi w *Kairze*, i załogi w innych zdobytych mieyscach. *Turcy* osobliwszym sposobem lękaią się męstwa *Francuzow*. Przed 40. dniami przybył do *Alexandryi* Obywatel *Rappello* i oddał depesze Generałowi *Buonaparte*, ktory go z wielką uprzeymością przyiął. Wraz ze mną wypłyneło 40. statkow po większey części *Liguryiskich*; rozumiem iż nieponiosły żadney szkody od *Anglikow*, ktorzy ustawicznie rzucaią bomby do *Alexandryi* w zamiarze zniszczenia konwoiu; w samey rzeczy zatopili ieden statek *Liguryiski* pod banderą *Hiszpańską*, ktorego iednak ekwipaż uratowano. Siły *Anglikow* przed *Alexandryą*, składaią się z 4ch okrętow liniowych, 2. fregat, 2. małych korwet, 1. bryggi, i 2. statkow kanonierskich.

z Medyolanu dnia 30. Marca.

Odebraliśmy wiadomość, iż General *Francuzki Gauthier* na czele 1500. ludzi wszedł do *Florencyi*. Woyska *Toskańskie* zostały rozbroione. Wszystko spokoynie się odprawiło.

Rzplta *Cisalpińska* wypowiedziała woynę *Austryi*. Jey deklaracya zawiera w sobie wiele pokrzywdzeń przy trudności, iakiey doznał w *Wiedniu* iey Ambassador Obywatel *Mareschalchi*. *Genua i Rzym* wydaią podobneż manifesta.

OBWIESZCZENIA.

Dobra ekonomiczne Zierany w intendenturze Warszawskiey o milę od Miasta tego położone, z przyległościami, maią być wypuszczone w dzierżawę kosztem i na ryzyko teraznieyszego possessora arędownego Trzeskiewicza na lat dwa, to iest: do roku 1801. od przyszłego S. Jana w roku bieżądym rachuiącego; Termin do Licytacyi oznacza się na dzień 4 Maja r. b. Wzywa się zatym posiadaiących znaiomość ekonomiki i zdolnych postawić za sobą kaucyą, aby na dniu wyżey wzmiankowanym o godzinie 9tey w domu Kollegiow Kraiowych stawiwszy się, po nastąpioney względem znaiomości gospodarskich i zaręczenia legitymacyi podali offertę swoią do Protokułu, ktory w tym celu przez W. Graffa Schacka Konsyliarza Woienno-Ekonomicznego, iako Deputata w interesie trzymanym będzie. Zapewnia się zaś każdego z życzących sobie też Dobra licytować, że naywięcey ofiaruiący, gdy będzie wstanie dowieść, że może wypełnić obowiązki na dzierżawcę włożone; Dobra te za zastąpioną approbacyą generalnego Departamentu skarbu Pruss-Południowych w arędę otrzyma. Okoliczność takowa podaie się pismem ninieyszym do wiadomości powszechney. — Dan w Warszawie dnia 8. Kwietnia 1799.

Kamera J. K. Mci Pruss-Południowych Woienno-Ekonomiczna.

Uwiadomia się Pismem ninieyszym publiczność, że lubo każdy używać może do gry Kart podług taxy zakupionych, dopoki mu się podoba, nie wolno iest iednak zakupywać kart stępiowanych starych, i handlu niemi prowadzić, gdyż w ten sposob skarb J. K. Mci w dochodach stęplowych oczywisty ponosi uszczerbek.

Wszyscy Konsyliarze Ziemiańscy i nad miastami przełożeni w Departamencie Kamery Werszawskiey; rownie iako i tuteyszy Magistrat Policyiny odebrali urzędowe zalecenia, aby na kontrawencye zdarzyć się mogące czuyne mieli oko, i takowemu używanemi kartami handlowi wszelkiemi sposobami zakładali tamę. Przestroga takowa służyć zatym powinna każdemu, dla uniknienia nieuchronney szkody. Dan w Warszawie dnia 29. Marca 1799. roku—

Kamera J. K. Mci Pruss Południowych Woienno-Ekonomiczna.

Obwieszczenie względem sprzedaży Materyałow, Warsztatow, Formow i innych sprzętow do Fabryki Cycow, Muszlinow i Kartunow ściągaiących się, a do massy JW. Prota Potockiego należących.

Kommissya wspolna przez Nayiaśnieysze Dwory dwa Cesarskie i Krolewsko-Pruski do upadłych sześciu Bankow, to iest: UUr. Piotra *Teppera*, Karola *Schultza*, Fryderyka *Kabryta*, Prota *Potockiego*, Macieja *Łyszkiewicza*, i Jana Dawida *Heislera* wyznaczona.

Gdy na gruncie dobr Łysobyk do Massy maiątku JW. Prota Potockiego należących, w kraiach Galicyi Zachodniey sytuowanym, znayduią się rożne machiny, instrumenta, oraz materyały Farby, do Fabryki Cycowey zdatnych. Zatym podaie się do publiczney wiadomości, iż po upadłey fabryce w mieście Łysobykach, ktora nayprzednieysze Musliny, Cyce, i Kartuny wyrabiała, rożne warsztaty, maszyny, instrumenta, farby, formy, passformy w nayprzednieyszych deseniach, wały do kalandry, podług następuiącey specyfikacyi, iako to:

16. Fassow Flor Crappe Netto font: — — 8773.
2. — Wrocław Crappe — — — — — 1966.
1. Worek korzenia Crappe. Brutto — — — 29.
2. Beczki Koperwasu Netto — — — — 2175.
1. Beczka Hałunu tłucz: czewone: Netto — 708.
1. Ditto — Ditto całego ditto ditto — — 25.
2. Ditto Winnego kamienia ditto — — — 275.
1. Ditto Antimonium in crudo ditto. — — 85.
2. Beczołki Vitriol Cypri — — ditto. — — 173.
1. Ditto Arszeniku białego — ditto — — 209.
1. Ditto — ditto Cerwonego — ditto — — 140.
1. Ditto Sacrum saturni — ditto — — 168.
1. Ditto Soli Angielskiey Brutto ditto — bez wagi
1. Ditto Sol Ammoniacum Netto — — — 35.
1. Ditto Indigo St. Domingo — — — — 26.
1. Skrzynka Ditto St. Quantimalam — — — 229.
1. Beczka Gummi-Arabicum tłuczone — — 69.
1. Ditto Gallas przedni — — — — — 53.
1. Ditto Cotchenille albo Czerwcu — — — 37.
4. Ditto Sakłaku tłuczonego Brutto — — 916.
1. Ditto białey gliny Hollenderskiey Netto — 194.
1. Ditto kredy białey — — — — — — 158.
2. Ditto Lignum St. w wiorach i trocinach — 721.
1. Skrzynka ditto w kawałkach — — — 118.
1. Kloc Ditto waży — — — — — 642.
1. Kloc Blau Holc v. Fernebok — — — 242.
1. Beczułka ditto ditto w wiorkach — — 17.
3. Paczki Braun Roth — — — — — 130
1. Minium — — — — — 23
1. Bleywas Wenecki — — — — 49
1. Arszenik czerwony Tarty — — — — 32
1. Hałunu Rzymskiego — — — — 21
3. Gryszpanu całego — — — — — 34.
1. Ditta - - - tartego — — — — 12.
1. Ditto - - - - dystylowanego — — 27,
1. Aurum Pigmentum — — — — — 19.
1. Gummi-Arabicum — — — — — 3.
1. Ditto - - Dradant - - Netto — — 16.
1. Orleans — — — — — — 3.
1. Kugellak — — — — — 4.
1. Umbri — — — — — — 3.
1. Florentynlak — — — — — 1.
1. Zołta glinka — — — — — 2.
1. Marien glas — — — — — 4.
1. Vitriol biały — — — — — 1 i poł
1. Brezylii — — — — — — 1 i poł
1. Sol Oczkowata — — — — — 8.
1. Beczka krokos albo dziki Szafran — 96.
1. Paczka Gummi lac in tabulis — — 6.
1. Cobaltum — — — — — 2.
6. Flasz Oleum Vitriolum — — — 118 i poł
6. Aquæ fortis — — — — 131.

w Maszynach i Rekwizytach do nich należących.

1. Maszyna z walcami de Ligno Sto. z panewkami mosiężnemi całkiem nowa do wybiiania, blachami sztychowanemi.

21. Sztuk blach sztychowanych miedzianych rożney wielkości do teyże maszyny służących.

1. Maszyna do gremplowania bawełny, cale nowa Angielska ktora za pomocą trzech ludzi, na dzień wygrempluie 60. funtow bawełny.

2. Maszyny takież Augsburskie stare.

59. Par gramplow ręcznych w drzewo oprawnych.

6. Sztuk Ditto skurzanych do maszyn użyć się mogących.

1. Maszyna do przędzenia o 82ch wrzecionach.

1. Ditto — Ditto mnieysza i rożne inne rekwizyta do maszyn przędzenia rozpoczęte nieskończone.

1. Kołowrotek do kręcenia sznurow.

1. Maszyna do prasowania cycow z metalowemi mutrami.

1. Gallander z rekwizytami, między ktoremi dwa wały stalowe ważące funtow 1472.

10. Sztuk Panewkow mosiężnych, i 2. wały de Ligno sto etc.

w Formach Drukarskich.

595. Rożnych Form do wybijania Cycow drewnianych, a w naywiększey części mosiędzem nabijanych, z osobnemi do tegoż Pass-formami naypięknieyszych i naymodnieyszych Dessenioẃ, między ktoremi wiele całkiem nowych ieszcze nieużywanych.

w Naczyniach Sztycharskich.

134. Gatunkow narzędzi Sztycharskich, między ktoremi znayduią się do ciąggienia i gięcia Mosiędzu, do każdey Fabryki zdatnych.

w Sprzętach Drukarskich.

5. Gatunkow naczyń Drukarskich w szczotkach i młotkach de Ligno Stum.

w Naczyniach i sprzętach Tkackich

4. Nowe Warsztaty, 90. Płochow nayprzednieyszych zagranicznych etc. — Rożne sprzęty i naczynia Stolarskie, między ktoremi znayduie się Hyblow oprawnych 40. sztuk. — Rożne naczynia Ciesielskie. — Rożne Ditto Tokarskie.

w Naczyniach Miedzianych,

Rożne kotły farbiarskie i rądle. — Rożne naczynia i sprzęty Mosiężne, Blaszane, Zelazne tak nowe iako i stare.

497. Sztuk Koperszychow rożnych na Dessenie większych i mnieyszych.

w Ksiązkach.

1. Historya Naturalna zawieraiąca Tabell 75. Ptastwa, Ryb, i Gadzin wszelkiego rodzaiu.

1. Ksiązka Botaniczna, w języku Łacińskim z Tabellami Roślin zagranicznych w kolorach.

5. Tomow Starożytności z Figurami Autora *de Herkolano* w Włoskim języku in folio.

1. Katalog Starożytności tegoż Autora w tymże języku.

1. Zoologia Angielska z 132. Tabellami w kolorach w 2ch klassach, to iest: Zwierząt czwornogich, i Ptastwa rożnego, przez Tomasza z Penant w języku Niemieckim i Łacińskim.

4. Tomy zbioru rożnych Roślin, Zioł i Drzewa w Tabellach 1025. przez *Weymana* in folio.

1. Ksiązka w dwoch Tomach przez Jana Eliasza *Ridinger* w języku Niemieckim i Francuzkim z Figurami kolorowemi rożnych zwierząt z ich opisem in folio; — i inne Ksiązki z dessenowemi kopersztychami, tudzież ksiązki z papieru rygałowego niezapisane, kantorom do użycia zdatne — i stare karty Geograficzne, — osobno zaś te —

5. Mappy państwa, Austryackich, Rossyi i Syberyi, kraiow Polskich, płotnem podkleione — są do sprzedania. Ktoby więc sobie takowych Materyałow, Warsztatow, Formow, i innych wyżey wymienionych rzeczy, bądź w ogule, bądź na części nabyć życzył, ma się o to zgłosić do JP. Jana Dawida *Heyzlera* kupca Lubelskiego, w Lublinie mieszkaiącego, gdzie dokładną odbierze względem tego informacyą. Co aby publiczney doszło wiadomości, do Gazet Zagranicznych podać disponuie. — Działo się w Warszawie na sessyi Kommissyi dnia 6. Mca Kwietnia 1799. roku.

K. RACZYNSKI *Prezes.*

(L. S.) *Wędrychowski S. K. B. Regent.*

DONIESIENIA.

Stosownie do Dekretow w sądzie Kommissyi wspolney, przez Nayiaśnieysze dwa Dwory Cesarskie i Krolewsko-Pruski, do upadłych sześciu Bankow wyznaczoney, między osobami niżey wyrażonemi, a massą Schulczowską zapadłych, ktoremi, iako to: Ichmość PP. Krzysztofowi Miaskowskiemu, dzień 24 Xbris, 1798. — Franciszkowi Zagorskiemu na tenże deień, Kantemu Przyłuskiemu, na dzień 23 Marca 1799 wykonanie przysiąg na rzetelność Ich Pretensyi zostało przepisane, a ktorym czas zamierzony iuż upłynął, ażeby się w sądzie Kommissyi stawili, i przyczynę zadosyć nieuczynienia Dekretom, w przeciągu dwoch Miesięcy złożyli, i dozwolenia wykonania tychże przysiąg od Kommissyi dopraszali się. — Rownież Osoby z ktoremi Dekreta w przeszłey Kommissyi Bankowey, w Roku 1794. takoż z wyznaczeniem przysiąg pozapadały, a takowych niewykonały, teraz zaś za Illacyą przez Ur: Prokuratora Massy Po-Schultzowskiey w dniu 11. Kwietnia 1799 Roku uczynioną, iako to: Ichmość Panowie, Paschalis Dechys, na dzień 1. Czerwca, — Karol Szaszkiewicz na dzień 1. Lipca, Poziomska i Obrębski, na tenże sam dzień, Przezdziecki Michał na tenże dzień, Beniamin Hermann, na dzień 1. Czerwca, i Maciey Kosicki na dzień 1. Lipca roku bieżącego, gdy do wykonania tychże przysiąg Prolongacyą od Kommissyi zyskali, iżby takowe przysięgi wypełnili, uwiadomia się, albowiem temiż Dekretami w ptzypadku niewykonania przysiąg uznano iest, iż Massa Schultzowska od Ich Pretensyi uwolniona zostanie. — Zaczym w przypadku nie zgłoszenia się i przysiąg nie wykonania, zamierzony rygor przez sąd Kommissyi na nich rozciągnięty zostanie. Dan w Warszawie dnia 15 Kwietnia, Roku 1799.

Są do zadzierżawienia Dobra o dwoch Folwarkach w Kreyzie Błońskim o 5. mil od Warszawy od S. Jana. Ktoby sobie życzył takowey dzierżawy, ma się referować do JP. Alexego *Puchały* Pisarza przy Aktach w Zamku znayduiących się przytomnego, od ktorego zainformowanym zostanie.